

Med Drengeskoler har man opstillet følgende Betingelser:

1. Skolen skal være nødvendig, for at den stedlige Befolkning kan faa Afgang til en højere Undervisning. Skolen maa derfor ikke ligge i Byer, hvor der findes offentlige lærde Skoler, og navnlig ikke i Kjøbenhavn eller Frederiksberg.
2. Skolen skal være ude af Stand til at bestaa uden Statshjælp. Et stort Eleverantal kan derfor være en Grund til at nægte Statshjælp.
3. Der maa dog ikke være et alt for ringe Eleverantal.
4. Kommune og Amt maa efter Gode hde Bidrag til Skolens Opretholdelse.

Betingelserne 3. og 4. ere nødvendige som Bevis for, at den stedlige Befolkning har Trang til Benyttelse af Skolen.

5. For saa vidt Tilskud er blevet ydet til en Skole uden Eksamensret, har det stedse været Tanken, at dens Arbejdsplan skulde være beregnet paa Opnaaelsen af Dimissionsret, og at Bestyrelsen og Undervisningsforholdene gaved Udfigt til, at dette Maal kunne naas inden rimelig Tid.
6. Derhos er det som oftest — dog uden at nogen fast Regel kan paavises — forlangt, at en Del af Tilskuddet skal anvendes til Fripladser.

For Pigeskoler kunde det tidligere kun opstilles som Regel, at de over alt uden for Kjøbenhavn kunde vente Tilskud, naar de havde Dimissionsret.

I Tilslutning til den omtalte Praksis er der i Teksten af de foranævnte Forslag optaget dels en Regel om, at de kommunale Bidrag til en statsunderstøttet privat Realskole skulde udgøre mindst en Fjerdedel af Statstilskuddet, dels nærmere Regler om de pligtige Fripladser.

Derhos er i Anmærkningerne til de paagældende Forslag den Fordring, som angaar Dimissionsretten, stærkt betonet, nemlig saaledes, at Tilskuddene helt bør bortfalde for Finansaaret 1895—96, naar vedkommende ikke inden 1ste Maj 1895 har opnaaet Dimissionsret (hvorom Ansøgning skal indgives inden 1ste November 1894). Herved maa som en Hovedbetragtning fremhæves, at det offentlige ikke kan udøve nogen Kontrol med Skoler, der ikke have Eksamensret, uden igennem de med Begæringen om Tilskud aarlig indgivne Oplysninger, som i stematisk Form findes optagne i Finanslovsforslaget. Disse Oplysninger ere dog ikke tilstrækkelige til at give Ministeriet en saadan Indsigt i Undervisningens Værdi, som er nødvendig for Bedømmelsen af, om Skolen virkelig har Udfigt til at opnaa Dimissionsret; kun i de saa Tilfælde, hvor de paagældende Skoler have ansøgt derom, har Undervisningsinspektøren ved sin Undersøgelse faaet Anledning til at indgive officiel Beretning om disse. De stedlige Skoleautoriteters Tilsyn har nemlig intet at gøre med Spørgsmaalet om, hvorvidt vedkommende Bestyrer er værdig til at afholde Realeksamen. Angaaende Undervisningens Godhed maa det vist nok blandt de Oplysninger, som Ministeriet modtager, væsentlig komme i Betragtning, hvor mange faste Lærere der, foruden Bestyreren, findes ved Skolen, idet der heri ligger et Bevis paa, om Skolen med større eller mindre Fasthed og Orden overholder en bestemt Undervisningsmetode.

Med Fastholdelse af de her omtalte Grundsætninger og inden for den Begrænsning af Tilskuddenes samlede Beløb, som er given ved det af Folketinget vedtagne Finanslovsforslag, maa Ministeriet finde det forsvareligt, at der, for at en Del af de foreslaaede nye Tilskud, navnlig til Pigeskoler, som hidtil ere nægtede af Folketinget, om muligt kunne blive bevilgede, foretages en Nedsættelse af flere af de nuværende Tilskud, navnlig til private Drengeskoler uden Dimissionsret.

Herved maa paa den anden Side bemærkes, at man ikke kan undlade at lægge en særlig Vægt paa, at et større Antal af tvindelige Realskoler end hidtil kunne erhholde Statsunderstøttelse. Kun herved vil det blive muligt at vinde et faktisk Grundlag for Overvejelsen af Spørgsmaalet om, hvorvidt der for saadanne Skoler bør indrettes en ny afsluttende Eksamen, hvilket af flere Grunde turde være ønskeligt men stedse bliver vanskeligere at gennemføre, idet mange tvindelige Elever søge hen til Drengeskolerne, der ved Statsunderstøttelsen ere saa meget gunstigere stillede end Pigeskolerne.

Naar det paa den anden Side kan findes rigtigt at nedsætte Tilskuddene til de fleste private Drengeskoler (eller blandede Skoler), som mangle Dimissionsret, er dette først og fremmest begrundet i, at det med Hensyn til disse Skoler i Tidens Løb har vist sig, at de ikke have nogen Udfigt til at udvikle sig saaledes, at de kunne faa Tilladelse til at afholde den afsluttende Realeksamen, eller at de ikke en Gang